



Finansē
Eiropas Savienība

DODAMIES DROŠI DABĀ



SVEIKS, LASĪTĀJ!

Vai esi ievērojis, ka vasarās pie mums kļūst karstāks, rudenos biežāk ir spēcīgas lietavas, bet ziemās ir bargāka sala periodi? Vai esi pamanījis, ka pie mums parādās svešzemju augu un dzīvnieku sugas, kas strauji vairojas, izplatās un apdraud vietējas sugas? Vai zini, ka palielinās plūdu riski un iespējamās citas izmaiņas dabā? Šie un vēl citi aspekti apliecina norises klimata pārmaiņās, kas skar visu pasauli. Mēs visi esam ciešā sasaistē ar dabu un tajā notiekošo, mums katram ir jāapdomā sava rīcība un uzvedība, sava atbildība un zināšanas, kā arī rīcība dažādās situācijās.

Šajā brošūrā vēlamies akcentēt atbilstošāko rīcību un uzvedību situācijā, kas saistīta ar kādu no iespējamiem vides riskiem. Izlasi mūsu ieteikumus un brīdinājumus, izpēti ilustrācijas, pārrunā minētās situācijas ar vecākiem vai skolotāju, bet brošūras beigās pārbaudi savas zināšanas. Lai Tu būtu zinošs tajās reizēs, kad nepieciešama droša un atbildīga rīcība!

Izdevējs: Zemgales plānošanas reģions, www.zemgale.lv, 2022

Zīmējumi: Jānis Kārklīšs

Grafiskais dizains: Lolita Piterniece

Teksts: Dace Strigune

DODAMIES DROŠI DABĀ

Laika apstākļi var būt mainīgi un dažreiz neparedzami – sagatavojies tiem!

Izvēlies laikapstākļiem piemērotu apģērbu, galvassegu un apavus. Gaišas drēbes ar garām piedurknēm un bikšu starām pasargās Tevi no ērcēm, kas sastopamas gan pļavās un mežos, gan pilsētu parkos.

Daudzreiz lietojamā pudelē paņem līdzi dzeramo ūdeni, kā arī vienmēr pārliecinies, ka Tavs telefons ir uzlādēts, lai nepieciešamības gadījumā vari sazināties palīgus.

Ej tikai pa jau esošām takām un laipām, seko norādēm un ievēro zīmes, kas apzīmē īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (**ozollapas** simbola kartīte).



Ja gadījies apmaldīties, tad centies būt mierīgs, mēģini saklausīt kādu troksni no tuvējā ceļa, pakāpies kādā augstākā vietā, lai pārredzētu apkārtni, nekautrējies lūgt palīdzību tuvējās mājās.

Ja saproti, ka pašā spēkiem galā netiksi vai notikusi kāda nelaime, tad **zvani 112** un mēģini pēc iespējas precīzāk nosaukt savu atrašanās vietu, lai palīgiem vieglāk un ātrāk būtu Tevi atrast.



Esi uzmanīgs pie upēm,
ezeriem, dīķiem – bieži mainīgo
laika apstākļu dēļ to krastos
ledus var būt plāns, mānīgs un
nedrošs!



Nekāp uz ledus un nesludinies pa
to, nerāpies uz ledus krāvumiem,
nešļūc lejā no tiem un neļauj to
darīt saviem draugiem. Tā kā nav
zināms, kāds ir krasts un kas ir tam
apakšā, tas var būt ļoti bīstami.



Palieņu pļavā, purvā vai citā nedrošā un nezināmā apvidū ej pa jau redzamām, iestaigātām takām vai laipām, jo zem sniega segas vari nepamanīt **akačus**, plānu ledu un citas bīstamas vietas.



Ja redzi, ka notikusi nelaime un kāds ir ielūzis ledū, **meklē pieaugušā palīdzību** vai uzreiz **zvani 112**.

Pavasārī joprojām esi uzmanīgs pie
upēm, ezeriem un dīķiem gan pilsētā,
gan dabā, jo to krastos ledus var būt
plāns, mājīgs un nedrošs!

Nekāp uz ledus un
neslidinies pa to, nerāpies
uz ledus krāvumiem, nešļūc
lejā no tiem un neļauj to
darīt saviem draugiem.





Ar uguni pavasarī, sevišķi sausā laikā, esi ļoti uzmanīgs!

Ir jāievēro ugunsdrošības noteikumi, nedrīkst dedzināt pērno zāli un krūmus, bet ugunsķuru drīkst kurināt tikai labiekārtotās atpūtas vietās, tas jāpieskata un, dodoties prom, jānodzēš.

Ja tomēr pamani nelielu ugunsgrēku, centies to nodzēst ar lapotu zaru, uzbērt smilti vai uzliet tam ūdeni.

Ja redzi lielu ugunsgrēku, brīdini draugus, dodieties prom un uzreiz **ziņojiet pa tālruni 112** – lielu ugunsgrēku dzēsīs **ugunsdzēsji!**

Arī meža ugunsbīstamības periodā ugunsgrābi var kļūst tikai tam paredzētās atpūtas vietās, tas jāpieskata un, dodoties prom, jānodzēš.



Vasarā var būt mainīgi laika apstākļi un uznākt spējš **negaiss**, tā laikā neslēpies zem atsevišķi augošiemi kokiemi, dodies prom no ūdenstilpnēm un nebrauc ar laivu.



Vislabāk nogulties vai apsēsties uz zemes, zem kāda krūma un gaidīt, kamēr negaiss pāriet.

Nepeldies aizdomīgā un nezināmā vietā,
neej tuvu stāvam krastam vai kraujas
malai, nelec ūdenī svešā vietā upē vai
ezerā, neļauj to darīt saviem draugiem.



Neblēņojieties peldes laikā,
pieskatiet viens otru, jo svešā
upē var būt kāda neredzama
straume, bet ezerā – spējš
padziļinājums vai bedre.



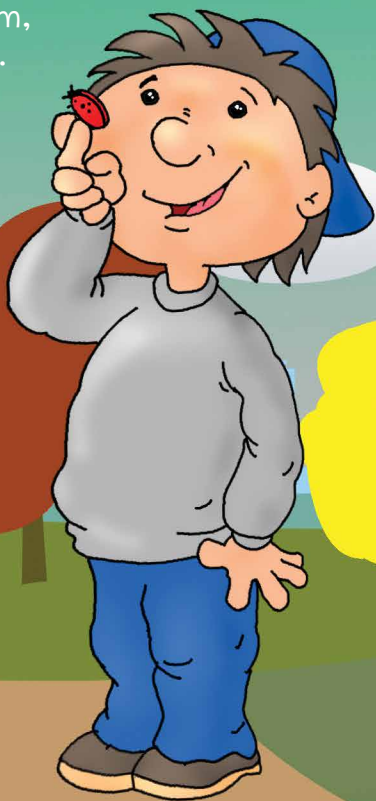


Esi apdomīgs,
nevāc un neēd nepazīstamus augus, ogas vai sēnes,
uzmanīgi lasi tikai tās dabas veltes, ko labi pazīsti.



Uzmanies no lielām **invazīvo** latvāņu audzēm,
nelauz to kātus, jo sula var būt indīga un
apdedzināt ādu.

Pilsētas tuvumā vai dabas teritorijā, sastopoties ar meža iemītniekiem un to mazuļiem, neaiztiec un netuvojies tiem, netrokšņo, bet esi mierīgs.



Neskaties tiem virsū, neuzgriez muguru, bet lēnām atkāpies, aizslēpies aiz kāda koka un pamazām dodies prom.



UZ MĀJĀM DODOTIES

Saudzē parku, pludmali, mežu, pļavu un nepiesārņo dabu – neatstāj aiz sevis nekādus iesaiņojumus, iepakojumus un citus atkritumus, sakop savu atpūtas vietu aiz sevis, neatstāj **pārtikas** pārpalikumus.

Ja esi pamanījis mežā vai kādā vietā izgāztus atkritumus, pastāsti par to vecākiem. Viņi sazināsies ar vietējo pašvaldību, lai sakoptu vietu un meklētu atbildīgos.

Neposti dabu, neplēs puķes, zarus un lapas, jo ikvienai augu un dzīvnieku sugai ir sava nozīmība dabā, veidojot bioloģisko daudzveidību un priecējot mūs visus.



MĀJĀS

Pārbaudi, vai nav piesūkusies kāda **ērce**,
dezinficē kukaiņu koduma vietas un
nobrazumus, ja tādi gadījušies, izķemmē
matus ar smalku ķemmi.



Izšķiro atnestos
atkritumus, izpurini
drēbes, izskalo ūdens
pudeli, lai vari to
lietot atkārtoti.

Lai pārbaudītu Tavas zināšanas un uzmanību, lasot grāmatiņu, aicinām izpildīt nelielu uzdevumu.

1. Izlasi jautājumus, katram no tiem atbilde ir viens vārds (vienskaitļa nominatīvā).
2. Ja Tu nezini šo vārdu, meklē grāmatiņas lappusēs (pareizā atbilde izcelta **lielāka**).
3. Atrodi šo vārdu burtu režģī, kur tas var būt paslēpies gan horizontāli, gan vertikāli, gan pa diagonāli, apvelc šo vārdu.
 - No kuriem zirnekļveidīgajiem jāuzmanās gan pļavās un mežos, gan pilsētu parkos?
 - Kāda koka lapas simbols apzīmē īpaši aizsargājamas dabas teritorijas?
 - Dziļa bedre upē vai ezerā, parasti uzreiz nesaredzama.
 - Kas nodzēsīs lielu ugunsgrēku?
 - Kā sauc tādus augus vai dzīvnieku sugu, kas ir sveša, apdraud un izspiež vietējās sugas?
 - Kas ir viena no lietām, ko noteikti nevajag atstāt aiz sevis mežā?
 - Kāda dabas parādība var vasarā pārsteigt pavisam negaidīti?

M	L	O	K	E	N	B	K	O	P	S	I	L	A	B	A	H	L	Ī
C	U	G	U	N	S	D	Z	Ē	S	Ē	J	S	D	K	I	N	U	K
I	N	O	Z	A	R	I	U	R	P	O	K	T	E	L	A	I	M	E
N	E	G	A	I	S	S	E	C	M	I	B	U	R	T	I	C	O	Z
V	I	T	E	R	K	Ā	C	E	R	B	D	T	N	Ū	K	O	I	R
O	Z	O	L	L	A	P	A	K	A	S	I	N	V	A	Z	Ī	V	S
V	E	I	M	I	K	R	O	P	Ā	R	T	I	K	A	F	Ē	D	T

Par projektu:

Projektu ENI-LLB-1-135 “Secure Areas” Zemgales plānošanas reģions kā vadošais partneris īsteno Eiropas kaimiņattiecību instrumenta ietvaros un to finansē Eiropas Savienība (līgums Nr. 1S-111).

Projekta mērķis ir izstrādāt ilgtspējīgu vides pārvaldības sistēmu, lai ierobežotu iespējamus riskus, kā arī samazinātu vides ārkārtas situāciju radītos zaudējumus un sekas.

Šis buklets sagatavots ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu projekta “Secure Areas” ietvaros. Par šī bukleta saturu pilnībā ir atbildīgs Zemgales plānošanas reģions, un tas nevar tikt izmantots, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

